

Vekom podmienená makulárna degenerácia - ochorenie žltej škvorny sietnice.

Na otázky čitateľov Záhoráka v rubrike lekár radí odpovedá MUDr. Eva Gbelcová, ktorá je lekárkou na Oftalmologickej ambulancii vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou v Skalici. Dnešnou témou je makulárna degenerácia.

ČO JE MAKULÁRNA DEGENERÁCIA?

Je to chronické degeneratívne ochorenie oka, ktoré je najčastejšou príčinou praktickej slepoty. Týka sa väčšinou ľudí nad 60 až 70 rokov, môže sa však prejavíť aj skôr. Pacient má problémy pri čítaní, sledovaní televízie, či riadení auta. V Európe trpí na ochorenie makulárnou degeneráciou 12 miliónov ľudí, v SR je to asi 270 tisíc postihnutých.

KTORÚ ČASŤ OKA POSTIHUJE?

Postihuje makulu (žltú škvornu) sietnice, ktorá je miestom najostrejšieho videnia. Je tu najvyššia koncentrácia zrakových buniek citlivých na svetlo a farbu.

KTORÉ PRÍZNAKY SÚ VAROVNÝM SIGNÁLOM OCHORENIA?

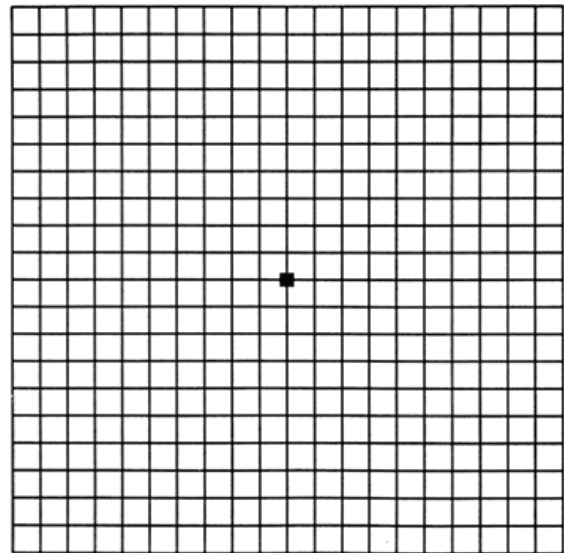
Pacient má problémy pri čítaní, vidí nerovné, deformované riadky a časom rozmazaný text. V strede zorného poľa je rozostrená škvorna, ktorá spočiatku prekrýva len zopár písmen, neskôr sa zväčšuje. Postupne chorý stráca schopnosť rozpoznať rysy tváre. Tiež cíti zvýšenú potrebu svetla.

Makulárna degenerácia môže mať suchú a vlhkú formu ochorenia. Suchá forma sa rozvíja pomaly s pozvoľným poklesom zrakovej ostrosti (čo sa prejavuje najmä pri čítaní), postupne ohraničenými výpadkami zorného poľa (skotómami) až praktickou slepotou. Vlhká forma nastupuje veľmi rýchlo a je charakteristická metamorfopsiami, t.j. skreslením formy predmetov. Postihnutý napríklad čiaru vidí ako vlnku. U tejto formy dochádza k prerastaniu abnormálnych ciev do makuly.

AKO ZISTÍM, ŽE SA JEDNÁ PRÁVE O OCHORENIE ŽLTEJ ŠKVORNY?

Dôležitá je včasná diagnostika. Pacient si môže kontrolovať zrak sám pomocou tzv. Amslerovej mriežky. Kontrola zraku sa robí s nasadenými okuliarmi, ak ich pacient používa.

Bod v strede mriežky pozoruje zo vzdialenosti 30 až 40 cm s jedným zakrytým okom. Treba si všímať nepravidelnosti, vlnité čiary, zmeny vo

veľkosti a tvare, i prípadnú absenciu štvorcov. A v prípade akýchkoľvek zmien v jej štruktúre je nutné navštíviť lekára.

AKO PREBIEHA LIEČBA?

Terapia suchej formy bohužiaľ neexistuje, vlhkú formu je však možné liečiť. Pri fotodynamickej liečbe sa do žily podá látka, ktorá sa vychytá v zmenených cievach oka. V druhej fáze dochádza k aktivácii tejto látky pomocou laseru a tým sa uzatvoria zmenené cievy v oku. Pri tzv. Anti-VEGF liečbe dochádza k blokovaniu novotvorby ciev.

KTORÉ ZÁSADY PREVENIE MÁM DODRŽIAVAŤ, AK SA CHCEM VYHNÚŤ OCHORENIU?

Vo všeobecnosti treba dodržiavať zdravý životný štýl. Nefajčiť, udržiavať optimálnu hmotnosť a jesť potraviny s obsahom beta karoténu (mrkva, rajčiny, kapia, tekvica), nosiť slnečné okuliare, a najmä merať si krvný tlak a pravidelne navštevovať očnému lekárovi. Rovnako dôležitá je pravidelná kontrola s pomocou už zmienenej Amslerovej mriežky.